

Kontakty z Mediami i
Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 19/12

Luksemburg, 2 marca 2012 r.

Wyrok w sprawach połączonych T-29/10 Niderlandy / Komisja i T-33/10 ING
Groep NV / Komisja

Sąd stwierdził częściową nieważność decyzji Komisji w sprawie różnego rodzaju pomocy przyznanej ING z uwagi na kryzys finansowy

Komisja nie wykazała w niniejszym przypadku tego, że zmiana warunków spłaty zastrzyku kapitałowego obejmuje korzyść, która nie zostałaaby przyznana znajdującemu się w takiej samej sytuacji inwestorowi prywatnemu

Mającą siedzibę w Amsterdamie (Niderlandy) ING Groep NV (ING) świadczy usługi bankowe i ubezpieczeniowe oraz zarządza aktywami dla ponad 85 milionów klientów w ponad 40 krajach. Zatrudniająca ponad 125 000 pracowników grupa, której suma bilansowa na koniec 2008 r. wyniosła 1 332 mld EUR, jest jedną z największych światowych instytucji finansowych.

Pomoc przyznana ING w celu zaradzenia poważnym zaburzeniom w niderlandzkiej gospodarce

W kontekście zapoczątkowanego 15 września 2008 r. upadłością banku Lehman Brothers kryzysu finansowego, wiele państw członkowskich zdecydowało się na zastosowanie środków mających na celu zachowanie stabilności i umożliwienie sprawnego funkcjonowania rynków finansowych w Unii Europejskiej.

W Niderlandach ów kryzys finansowy pociągnął za sobą szereg interwencji ze strony państwa, m. in. pomoc dla grupy Fortis, której niderlandzka część obejmująca bank ABN Amro została znacjonalizowana w dniu 3 października 2008 r., oraz dokonane w dniach 28 października 2008 r. i 11 listopada 2008 r. dokapitalizowanie Aegon i SNS Reaal.

Natomiast do ING – instytucji uznawanej przez cały kryzys za zasadniczo zdrową – Niderlandy skierowały trzy środki pomocowe mające na celu zachowanie ciągłości funkcjonowania systemu płatniczego oraz rynku międzybankowego w tym państwie.

Pierwszy z tych środków pomocowych polegał na dokonany w dniu 11 listopada 2008 r. podwyższeniu kapitału w postaci emisji nieuprawnionych ani do głosu, ani do dywidendy papierów hybrydowych; państwo niderlandzkie dokonało subskrypcji na wszystkie te papiery. Transakcja ta umożliwiła ING wzmocnienie kapitału podstawowego pierwszej kategorii o 10 mld EUR, zwiększając go z 6,5 % do 8 % po podwyższeniu kapitału.

Zgodnie z początkowo uzgodnionymi warunkami spłaty, te papiery wartościowe winny były albo zostać *na wniosek ING* odkupione po cenie 15 EUR za jeden papier wartościowy (po doliczeniu przy wykupie do wynoszącej 10 EUR ceny emisyjnej wynoszącej 50 % premii), albo, po upływie trzech lat, zostać przekształcone w akcje zwykłe według przelicznika jeden do jednego. W przypadku przyjęcia przez ING opcji zamiany, państwo niderlandzkie miało jednak możliwość wyboru wykupu przez ING tych papierów wartościowych po cenie 10 EUR za jeden papier wartościowy plus należne odsetki. Kupon od tych papierów wartościowych miał zostać wypłacony Niderlandom jedynie w przypadku wypłaty przez ING dywidendy z tytułu zwykłych akcji.

Te początkowo uzgodnione warunki zostały następnie zmienione w części dotyczącej zastrzyku kapitałowego. Nowe warunki, podane przez Niderlandy do wiadomości Komisji, umożliwiały ING wykup połowy papierów wartościowych za cenę emisyjną w wysokości 10 EUR za jeden papier wartościowy, powiększoną o odsetki należne w stosunku do rocznego kuponu w wysokości 8,5 % oraz o karę za przedterminowy wykup, jeśli kurs akcji ING wyniesie powyżej 10 EUR. Ta operacja zapewniała Niderlandom minimalną wewnętrzną stopę zwrotu w wysokości 15 %.

Drugi środek pomocowy to środek wsparcia przepływów gotówkowych związanych z aktywami o obniżonej wartości z portfela papierów wartościowych zabezpieczonych przyznanymi w Stanach Zjednoczonych kredytami hipotecznymi na zakup nieruchomości, których wartość uległa znacznemu obniżeniu; trzeci środek pomocowy polegał natomiast na udzieleniu przez państwo niderlandzkie dla zaciągniętych przez ING pożyczek gwarancji na kwotę 12 mld EUR.

Badanie przez Komisję

Po przeprowadzeniu szeregu postępowań administracyjnych Komisja, w decyzji z dnia 18 listopada 2009 r., zajęła stanowisko w kwestii zgodności ww. środków pomocowych z rynkiem wewnętrznym.

W tej decyzji Komisja uznała subskrybowane przez państwo niderlandzkie podwyższenie kapitału za pomoc i stwierdziła, że podwyższenie to obejmuje w szczególności środek stanowiący „dodatkową pomoc w kwocie około 2 mld EUR” przyznaną wskutek zmiany warunków spłaty tej pomocy.

W kończącym analizę wniosku Komisja, w pierwszym akapicie art. 2 tej decyzji stwierdziła, że „[p]omoc na restrukturyzację udzielona przez Niderlandy na rzecz ING stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 [WE]”, dodając w drugim akapicie, że „[p]omoc ta jest zgodna ze wspólnym rynkiem, z zastrzeżeniem zobowiązań określonych w załączniku II”.

Niderlandy i ING – ta ostatnia wspierana przez DNB, czyli niderlandzki bank centralny – zakwestionowały tę decyzję skargą wniesioną do Sądu w dniu 18 listopada 2009 r., w szczególności podważając uznanie przez Komisję, że środki pomocowe obejmowały dodatkową pomoc w kwocie 2 mld EUR.

Ocena przez Sąd

Zdaniem Sądu Komisja nie może ograniczyć się do stwierdzenia, że zmiana warunków spłaty zastrzyku kapitałowego stanowi *ipso facto* pomoc państwa, nie badając uprzednio tego, czy ta zmiana przysparza ING korzyści, która nie zostałaby przyznana znajdującemu się w takiej samej sytuacji jak państwo niderlandzkie inwestorowi prywatnemu. Badanie takie zakłada w szczególności przeprowadzenie porównania zmienionych warunków spłaty z warunkami początkowymi.

Sąd stwierdził, że z decyzji z dnia 18 listopada 2009 r. nie wynika, aby Komisja przeprowadziła takie porównanie. Instytucja ta ograniczyła się bowiem do wskazania, że ta zmiana warunków spłaty pociąga za sobą utratę przez państwo niderlandzkie zysków, nie uwzględniając przy tym, iż warunki początkowe nie przewidywały po stronie ING obowiązku, a jedynie uprawnienie do wykupu subskrybowanych przez państwo niderlandzkie papierów wartościowych w ciągu przewidzianych na to trzech lat. Ponadto w listopadzie 2008 r. Komisja uznała, że, odzwierciedlając „stan kryzysu, w którym się znajdował”, rynek oczekiwał dla papierów wartościowych tego rodzaju jak te, które zostały wyemitowane w ramach zastrzyku kapitałowego, zwrotu wynoszącego „co najmniej 15 %”. Ta stopa zwrotu następnie wydała się Komisji zbyt zawyżona i zadowolili się ona na tym etapie zwrotem wynoszącym „ponad 10 %”. Wynika z tego, że Komisja uznała, iż takie papiery wartościowe mogą zainteresować inwestorów prywatnych. Sąd stanął więc na stanowisku, że nie można było wykluczyć, iż tacy inwestorzy mogliby być zainteresowani takim zwrotem w listopadzie 2008 r., kiedy to kryzys finansowy był mniej odczuwalny i kiedy można było sądzić, że zwrot oczekiwany przez rynek mógłby być niższy.

W tym kontekście Komisja nie zbadała tego, z jakiego względu ten wynoszący 15 %–22 % zwrot, ustanowiony przez państwo niderlandzkie wskutek zmiany warunków spłaty, nie odpowiadał temu, czego mógłby rozsądnie spodziewać się postawiony w podobnej sytuacji inwestor prywatny, czyli posiadacz papierów wartościowych tego rodzaju jak te wyemitowane w ramach zastrzyku kapitałowego, które mogą zostać wykupione przez emitenta. Sąd jest zdania, że Komisja nie mogła wydać decyzji nie uwzględniając tego rodzaju elementów i nie badając ich wpływu na ocenę istnienia pomocy.

Sąd uchylił zatem decyzję Komisji w zakresie, w jakim została ona oparta na stwierdzeniu, zgodnie z którym zmiana warunków spłaty zastrzyku kapitałowego stanowi dodatkową pomoc rządu 2 mld EUR i, następnie, w jakim instytucja ta ocenia zgodność tej pomocy z rynkiem wewnętrznym, a zwłaszcza znaczenie, jakie mają dla uznania jej za pomoc zgodną środki wyrównawcze.

Uwzględniając ten wniosek, Sąd stanął na stanowisku, że nie ma potrzeby badania przezeń podniesionych przez ING i Komisję argumentów dotyczących zobowiązań określonych w załączniku II decyzji z dnia 18 listopada 2009 r., a to ze względu na to, iż te zobowiązania oparte są na założeniu, że określona w art. 2 tej decyzji pomoc na restrukturyzację została prawidłowo zdefiniowana, co nie miało miejsca.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zarządzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106